

Ik heb nog niet vaak over graancirkels geschreven, en dat ga ik ook nu niet doen. Niet omdat ze niet interessant of mooi zijn, maar omdat er al zoveel over geschreven en gespeculeerd is en de meningen - mensenwerk of Aliens - net als bij de UFO controverse nooit nimmer bij elkaar zullen komen. Maar in dit geval maak ik een uitzondering.

Wie een beetje thuis is in de materie kent ongetwijfeld het plaatje hiernaast van de 'Mowing devil' van Hartfordshire, overal te pas en te onpas aangevoerd als het 'bewijs' dat graancirkels (of ellipsen!) er ook vroeger al waren. Op dit pamflet uit 1678, ontdekt in 1989 na zijn daarvoor geen andere bewijzen gevonden. Nog niet, in elk geval.

De tekst van het pamflet luidt aldus:

Als een directe verwant van de landbouwer, die met een arme maaier twistte over de prijs van het maaien van 3½ acres graan waarvoor de maaier teveel vroeg, (gebeurde het volgende) De boer zwoer dat hij liever de duivel zou laten maaien dan de maaier.

En zo gebeurde het. Diezelfde nacht gloeide het graanveld alsof het in brand stond. Maar de volgende ochtend bleek het graan zo perfect gemaaid te zijn als geen mens het kon, door de duivel, of door een helse geest.

Het gemaaide graan ligt nu in het veld, en de eigenaar heeft niet de macht om het weg te halen.

De originele tekst: *Being a True Relation of a Farmer, who Bargaining with a Poor Mower, about the Cutting down Three Half Acres of Oats; upon the Mower's asking too much, the Farmer swore That the Devil should Mow it rather than He: And so it fell out, that very Night, the Crop of Oats shew'd as if it had been all of a flame; but next Morning appear'd so neatly Mow'd by the Devil, or some Infernal Spirit, that no Mortal Man was able to do the like.*

Also, How the said Oats ly now in the Field, and the Owner has not Power to fetch them away.

Blijkbaar had de duivel het graan gemaaid, en niet platgelegd zoals in modernere graancirkels het geval is.

Wie schetst mijn verbazing toen ik op veel vroegere graancirkels stuitte, en nog wel in Nederland.

Lezend in een van de 6 dikke delen van Jan Buisman's 'Duizend jaar weer, wind en water in de Lage Landen' kwam ik dit bericht tegen (pagina 298, Deel 4):

15 JARIGE GRAANCIRKELAAR TE UTRECHT GEGEELD

Op 23 juli 1614 wordt in Utrecht de 15-jarige Jan Thonisz., geboren te Gouda, na geseling en tentoonstelling op het schavot uit de stad verbannen. Jan is geen gewone jongen, hij heeft enige jaren met een 'heidensche quackzalver', een zigeuner, rondgetrokken. Nu heeft hij, zich voordoend als een blinde sukkel met helderziende gaven, 'veele eenvoudige menschen' misleid door

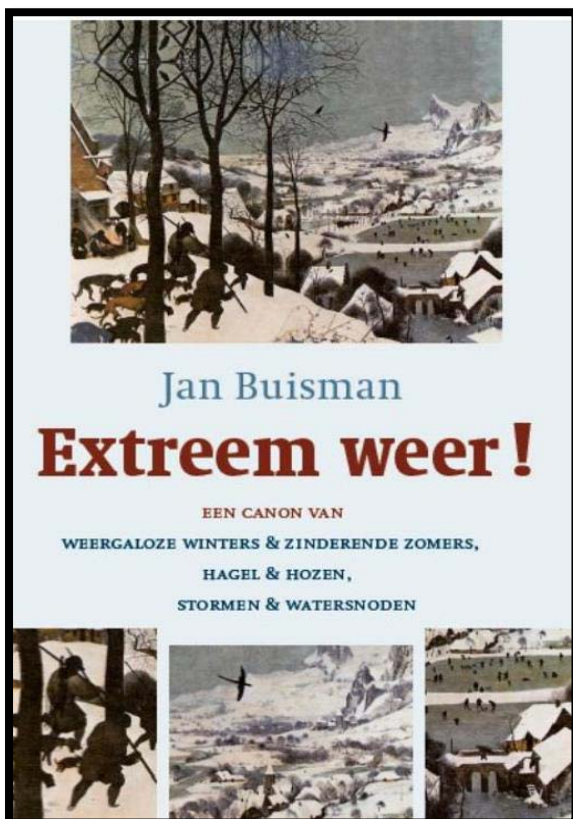
overall uit te kramen, dat hij in de Tolsteeg 25 of 26 tovenaars in het koren heeft zien dansen om daar kringen in te maken.

Na verhoor bekent hij zelf deze cirkels te hebben gemaakt. Hij heeft in de binnenste kring de halmen met een koord bij elkaar gebonden en het koren er omheen met zijn handen omlaagedrukt en met zijn voeten plat getrapt. Ook is hij er met zijn lichaam overheen gewenteld.

Het verhaal komt uit het Stadsarchief van Utrecht: **Criminele Sententies van het Gerecht van de stad Utrecht, nr 2236/1614**

Daar zal het allicht nog uitgebreider te vinden zijn dan Buisman het in zijn boek vertelt.

De vraag is natuurlijk hoe die jongen op het idee kwam, en of er dan misschien een precedent is, of een soort betekenis die er aan een graancirkel werd gehecht, ook al omdat de jongen eerst de schuld geeft aan tovenaars. En tovenaars brengen ons weer bij de *Mowing Devil van Herfordshire*. Iets om dieper in te duiken.

Overigens, voor mensen met interesse in geschiedenis, de boeken van Jan Buisman zijn, behalve een ongelofelijke prestatie, ook verrukkelijk leesvoer. Tegen de achtergrond van het turbulente weer in de Lage Landen vertelt Buisman historische feiten die hij opdiepte uit kronieken en archieven. Voor wie de 6 delen (aan deel 7 wordt nog gewerkt door de inmiddels 90jarige Buisman) teveel zijn, hij schreef ook een boek dat de ergste weer-gebeurtenissen samenvat:

'EXTREEM WEER! - een canon van Weergaloze Winters & en Zinderende Zomers, Hagel & Hozen, Stormen & Watersnoden (2011)

De conclusie die we uit dit alles kunnen trekken is dat ons weer niet 'steeds extremer' wordt, zoals de minister ons in een spotje wil wijsmaken, maar dat het altijd al, periodiek, extreem geweest is.

Gelukkig worden onze voeten nu drooggehouden door dijken en waterwerken, maar schaatsen op de Waal, dat is al lang niet meer gebeurd.